

Forn de calç Vell de Vilanova d'Espoia

La Torre de Claramunt

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Vilanova d'Espoia (08789 La Torre de Claramunt)
Emplaçament	Crta.BV-2135, al km. 3, passat el pont d'Espoia, surt un camí a la dreta que puja al turó. A uns 50.
Alçada:	407

Coordenades:

Latitud:	41.5162
Longitud:	1.65872
UTM Est (X):	388080
UTM Nord (Y):	4596931

Classificació

Número de fitxa	08286-113
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani
Segle	XIX
Estat de conservació	Dolent
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPA núm. 40690
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	8070002CF8987S

Fitxes associades:

[Forn de calç del Manou](#)

[Forn de calç de Coll de Mata / del Tino](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Raquel Valdenebro Manrique
dc., 28/08/2013 - 02:00

Descripció

Restes d'un antic forn de calç que poden apreciar-se al costat SE del turó on s'assenta el nucli de Vilanova d'Espoia. Es tracta de les restes d'un antic forn semiexcavat, que actualment resta a la vista. Les restes constitueixen un rebaix còncav a la paret del turó, de 3,5 m. d'alçada que conserva el revestiment de calç, fruit de les successives cuites. A la part superior de les restes s'aprecien algunes fileres de pedra que podrien haver format part de la cúpula de tancament. Als peus de les restes també són apreciables algunes piles de pedruscall que semblen part de l'estructura caiguda del forn.

Observacions:

A darrera del forn, en un nivell superior del terreny, es poden apreciar les parets verticals de la pedrera.

Història

Almenys des del segle XIV es troben documents que ens informen de l'explotació de la pedra calcària dels voltants de Vilanova d'Espoia als forns de calç. Tradicionalment els forns havien estat itinerants i consistien en un pou que es feia al mig del bosc, proper a la pedra i a la fusta per evitar el transport. Al cap d'uns anys quan s'esgotaven els recursos de l'entorn el forn s'abandonava. A començaments del segle XX es va optar per fer forns fixos, acompanyats d'una caseta o barraca al costat destinada a protegir els fogots o grapats de fusta de la pluja i deixar un espai pels treballadors. A mitjans del segle XX es comptaven sis forns de calç als entorns d'Espoia: el del Cabreta o de la carretera (fitxa 115), el del Tino (fitxa 20), el Nou o de Cal Pep de la Jana (fitxa 114), el del Calciner, avui desaparegut, el del Carrascle, també desaparegut, i el de Ginoles, aquest darrer en terme de Mediona però treballat per gent d'Espoia. Les darreres produccions han estat estimades en un miler de tones anyals de pedra cuita o calç viva, en terròs, per a ésser apagada mitjançant l'addició d'aigua. El treball als forns era molt feixuc. Primer s'havia d'arrencar la pedra carregar el forn apilant les pedres. Després calia cobrir-lo de pedra i fang. En paral·lel era necessari haver tallat molta llenya i apilar-la en fogots. Un cop encès calia mantenir el foc viu durant set o vuit dies dia i nit. Aquesta feina era realitzada per tres homes que s'anaven tornant cada dues hores. Després calia refredar la pedra de calç i carregar-la en carruatges. El destí acostumava a ser la construcció i les adobaries d'Igualada, que per blanquejar la pell empraven la calç. També era un element imprescindible per a la fabricació de paper, amb l'objectiu de blanquejar i desinfectar la matèria prima. Pels habitants de Vilanova d'Espoia, el treball als forns de calç era complementari al de les feines agrícoles. Fins a finals de la dècada del 1950 el forn va estar en funcionament. Hores d'ara es desconeix quin era el sobrenom amb el que es coneixia aquest forn. Els darrers treballadors de la calç d'Espoia no han sapigut donar raó del seu funcionament, ja que el que es trobava en funcionament al segle XX era el veí forn nou. (fitxa 114). Aquesta dada fa pensar que es tracta d'una estructura molt antiga que podria ser datada al segle XIX, sent abandonant a començaments del segle XX, moment en el que es devia aixecar el forn nou que permetia la continuïtat en l'explotació de la pedrera.

Bibliografia

RIBA GABARRÓ, J. (1988) "La Torre de Claramunt" a Història de l'Anoia. Vol I. Ed. Parcir. Manresa.

